

Hjärnvägen

JÄRNVÄGSSKOLAN
TRAFIKVERKET

Järnvägsskolan informerar oktober 2010

"Projekt järnvägsjobb" i mål

Som jag skrev om i förra numret av Hjärnvägen utreds Järnvägsskolans framtida verksamhetsform. Utredningen är nu inne i ett skede som kan betraktas som analyserande.

I dagsläget finns tre olika former som diskuteras och inom en snar framtid har vi förhoppningsvis bantat ner dessa till endast en. Jag är övertygad om att vi innan årets slut kommer att ha en klar inriktning åt vilket håll det går. Efter det återstår arbetet med att komma fram till ett beslut och därefter en process för utarbetande av den nya verksamhetsformen. Skolan går en spännande framtid till mötes och vi ser fram emot en stor utmaning.

Ser vi tillbaka i tiden kring de utbildningar som genererats av arbetsmarknadsåtgärder, kan vi konstatera ett mycket lyckat resultat. Ett exempel är "projektet järnvägsjobb" som genomfördes för ett antal år sedan. I stort sett alla eleverna har fått jobb och stannat kvar i järnvägsbranschen. Läs om resultatet av utvärderingen för projektet på sidorna 4-5.

De kvalificerade yrkesutbildningarna är föremål för en översyn. Som ni nog känner till har en yrkeshögskola bildats, vilket innebär en del förändringar i kursernas upplägg. Detta kan innebära att innehållet i kurserna utvecklas ytterligare.

Jag ser fram emot ett arbete tillsammans med marknadens representanter, där vi gemensamt formar utbildningarnas innehåll och säkrar praktikplatserna. På så sätt får vi en högre kvalitet på utbildningarna och kan leverera utbildad personal som är debiterbara i mycket tidigare skeden. Avdelningen Marknad & Utveckling kommer att kontakta branschen i den här frågan.

Jan Nilsson, skolchef

Från ax till limpa

För eleverna som läser KY-utbildningen (kvalificerad yrkesutbildning) till bantekniker, är det inte bara LIA-tiden (praktik hos arbetsgivare) som är verklighetsnära undervisning. Ett avsnitt i utbildningen handlar om hur man bygger växlar.

För att få en helhetssyn och förstå hur och varför man bygger spår och växlar, får KY- eleverna som läser till bantekniker vara med från början till slut i ett växelbygge.

Växelbyggnadsutbildningen inleds med ett större teoretiskt avsnitt, på cirka 1 vecka. Då går man igenom all grundläggande teori som krävs för att bygga växlar bland annat olika komponenter, ritningsläsning och växelrevision.

När det är dags för praktik är eleverna med och plockar ihop alla delarna till spårväxeln som ska byggas. Framtagna ritningar och underlag stu-

deras noga. Med mätutrustning och med hjälp av hjullastare placeras samtliga växel delar ut på en särskild byggplats på skolan.

Med stöd av teoriavsnittet och erfarna lärare, bygger eleverna ihop alla delarna till en komplett och fungerande växel som är klar för leverans.

Växeln som kommer att användas ute i järnvägsspåret hämtas med en trailerbil. Eleverna är på plats när växeln transporteras bort.

I möjligaste mån är de blivande banteknikerna även med när växeln läggs in och monteras i spåret. Då sker också den efterföljande spårsvetsningen, monteringen av växeldriv och den slutliga spårriktningen.

Att följa ett arbete från "ax till limpa" är ett led i att motivera och skapa engagemang hos eleverna. De får göra jobbet "på riktigt". Allt sker under kontrollerade och säkra former och den enskilde eleven ser ett slutresultat av sitt praktiska jobb.

De spårväxlar KY-eleverna från Järnvägsskolan bygger, används på ett antal olika platser runt om i landet, främst som sidospår eller industri-spårsväxlar. Det material som används är begagnat material och återanvänds i spår där man kör max 40 km/h.

Satsning på lokförarsimulator

Den moderna datortekniken kommer snart att göra sitt intåg även i en av Järnvägsskolans mest klassiska och traditionella utbildning, lokförarutbildningen, i form av en PC-baserad förarsimulator. Simulatorens, eller rättare sagt programvaran kommer att kunna köras både i en bärbar dator eller i ett nätverk där till exempel grafik, fordonsegenskaper och signalsystem sköts från separata datorer. Den nya tekniken erbjuder större flexibilitet än vad skolans gamla

RC-simulator gör. Dels får vi större möjligheter att bygga upp ett urval av olika banor, dessutom blir det lättare att underhålla mjukvaran och hålla applikationerna uppdaterade. Till att börja med kommer den nya simulatorens inte att ha någon hytt eller något rörelsesystem, men det kan mycket väl bli aktuellt i framtiden.

Skolans första simulatorprojekt är att ta fram en simuleringsmiljö som motsvarar sträckan från Öresundsbron – Lernacken – Hylie - Triangeln och in till Malmö C. Tanken är att kunna erbjuda provkörning av ERTMS, med grundläggande funktioner, på den simulerade sträckan.

Själva utvecklingen av programvara och grafisk miljö kommer att göras av VTI (Statens väg och Transportforskningsinstitut) i Linköping. VTI har lång och gedigen erfarenhet av att utveckla och bygga fordonssimulatorer i världsklass.

Med den nya simulatorens räknar skolan med att stå beredd när operatörerna börjar få behov av att utbilda sina förare i ERTMS.

För utförligare information om ERTMS/ETCS, gå in på www.trafikverket.se, och sök på ERTMS.

"Förarpanel (DMI)"

Exempel på hur information visas grafiskt i förarhytten på ett tåg som är utrustat med ETCS-ombordutrustning (ERTMS).

Detta exempel visar körning på en bana med "systemnivå 1", i driftläget "full övervakning (FS)". Högsta tillåtna hastighet är här c:a 140 km/h, aktuell hastighet är 133 km/h.

Lyckat projekt:

Integration ✓
Jämställdhet ✓
Jobb ✓

Första delen i utvärderingen handlar om vad eleverna tyckte om utbildningen. De fick betygsätta tiden i Ängelholm på en skala från 1-10. Snittbetyget hamnade på 7,9 vilket får ses som mycket högt. Övriga synpunkter gällande utbildningen:

- utbildningen är adekvat och yrket är en ständigt lärande process
- lärarna är kompetenta och pedagogiska
- praktiska moment på Järnvägsskolan är positivt
- utbildningen upplevdes emellanåt som forcerad
- gärna mer praktik mellan kurserna

Tiden efter utbildningen fungerade bra för de allra flesta. Handedarna hos entreprenadföretagen var generellt sett väl insatta i projektet och tog väl hand om eleverna. De kvinnliga eleverna upplevde att jargongen ute kunde vara väl tuff och att man som kvinna kände att man ibland fick visa sig dubbelt så duktig.

Även cheferna var överlag väldigt nöjda med utbildningen. Eleverna beskrevs som ansvarsfulla och drivande och utbildningen i Ängelholm hade cheferna bara hört positivt om. De tyckte också att det var glädjande att få in fler kvinnor i arbetslagen, en jämnare könsfördelning är att föredra. En annan intressant slutsats från cheferna var att personliga egenskaper vägde betydligt tyngre än tidigare erfarenheter. Fallenhet för praktiskt arbete, säkerhetsmedvetenhet, förmåga att arbeta i team, hög motivation och arbetsvillighet nämndes som viktiga egenskaper.

Det framgick också av studien att flera av deltagarna hade vidareutbildat sig under senare tid, bland annat till spårsvetsare, tillsyningsman eller fordonsförare.

Sammanfattningsvis ett mycket lyckat projekt att lära av inför framtiden. Inte minst det faktum att man här rekryterade från andra grupper än normalt, gynnar mångfalden och järnvägsbranschen i stort.

Anneli Cederberg och Maya Maniatis

Tidningen Hjärnvägen har tidigare berättat om järnvägens stora rekryteringsbehov, arbetsmarknadsutbildningar och olika projekt som startats upp för att möta branschens behov. En stor insats, som gjorts för stockholmsområdet, är det så kallade "projekt järnvägsjobb".

Hösten 2006 till våren 2007 genomfördes ett utbildningsprojekt i samarbete med Banverket, Länsarbetsnämnden i Stockholm, ESF (Europeiska Sociala Fonder) och järnvägsentreprenörerna. Målsättningen med projektet var att rekrytera nya ban- och eltekniker till järnvägsbranschen och man vände sig i första hand till långtidsarbetslösa, invandrare och kvinnor.

Efter omfattande urvalsprocesser och inledande praktik hos de blivande arbetsgivarna, startades ban- och elteknisk utbildning på Järnvägsskolan. Totalt utbildades 17 eltekniker och 12 bantekniker. Fem av dessa var kvinnor.

Andreas Kauppi

Andreas Kauppi, psykologistuderande vid Stockholms Universitet har på uppdrag av Pia Bergqvist, Trafikverket, nu gjort en omfattande utvärdering av projektet.

Syftet med studien var att utvärdera om utbildningen var rätt anpassad och om utbildningsförfarandet var tillämpligt. Man ville dessutom ha reda på hur det gick för eleverna och vad de arbetar med idag.

Utvärderingen har grundats på intervjuer med deltagarna och med sex av deras chefer. Resultatet visar att nästan alla är kvar i järnvägsbranschen. Undersökningen visar också att de som inte är kvar har andra jobb eller studerar. Ingen är alltså arbetslös, vilket ur ett samhällsperspektiv måste betraktas som den allra största vinsten med projektet.

"Ingen är alltså arbetslös"

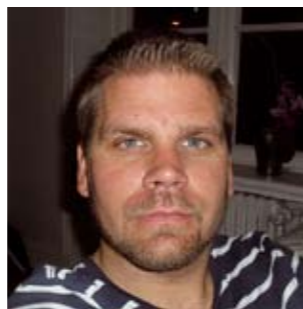
Kasper Dudzik

Lokföraryrket

— allt mer jämlikt

Lokföraryrket har av tradition varit ett typiskt mansdominerat drömyrke. De senaste åren kan man dock se en förändring där allt fler kvinnor söker sig till yrket.

Hampus Åqvist

Hampus Åqvist, gruppchef för tågpersonal på Arriva är av samma uppfattning. ”Vi välkomnar fler kvinnliga lokförare till branschen. Den ibland hårda manliga jargongen neutraliseras när fler

kvinnor kommer in”, menar Hampus.

På Arriva märks det tydligt vid LIA-perioden (praktik hos arbetsgivare) att fler kvinnor utbildar sig till lokförare.

”Min erfarenhet är att kvinnliga lokförare är väldigt ambitiösa och gör bra ifrån sig på jobbet”, säger Hampus. På Arriva arbetar i dag 150 lokförare varav 15% är kvinnor. Arriva strävar efter både jämnare könsfördelning och etnisk mångfald, alla vinner på en jämn mix.

I år har Järnvägsskolan startat två utbildningar med tre veckors mellanrum. Totalt sökte över 1300 personer varav 20 % var kvinnor. Efter genomgång av betyg och arbetslivserfarenhet testades ett stort antal personer. Till slut kunde 32 blivande lokförare presenteras. Av dessa är 35 % kvinnor.

Erfarenheter från tidigare utbildningar visar att de klasser som har en jämnare fördelning mellan kvinnor och män ofta ger en bättre och mjukare stämning i klassen.

Fortsättning på TSD

Nu får utbildningen TSD – driftskompatibilitet och projekthantering, flera efterlängtade fortsättningsutbildningar. TSD är järnvägens tekniska regelverk på europainivå.

Det första kurstillfället handlar om TSD Infrastruktur konventionella banor och genomförs den 17 november.

Följande kurser är lagda i anslutning till varandra men är fristående avsnitt enligt schemat nedan. Kurserna handlar om TSD avseende olika tekniskspecifika delsystem:

- 29/11 TSD Rullande material, TSD godsvagnar, lok och passagerarfordon
- 30/11 TSD Infrastruktur höghastighet och konventionella banor
- 1/12 TSD Tillgänglighet för funktionshindrade
- 2/12 TSD Energi höghastighet och konventionella banor
- 3/12 TSD Tunnelsäkerhet och TSD Drift och trafikledning

Alla kurser ges i Älvsjö.

TRAFIKVERKET

Järnvägsskolan söker:
Lärare banteknik
Lärare signalteknik

Läs mer om våra jobb på
www.jarnvagsskolan.se

Svensk kunskap till Asien

Järnvägsskolan har hög internationell status och under årens lopp har järnvägspersonal från flera olika länder runt om i världen utbildats av skolan.

Det senaste uppdraget kommer från Indonesien. Samarbetet startade för några år sedan då

det har samarbetet fortsatt.

I dagarna genomförs en 14 dagar lång utbildning för besiktning av bantekniska anläggningar. 17 elever studerar både teoretiska och praktiska moment under kursen.

Den indonesiska järnvägen diskuterar redan ytterligare utbildningar bland annat inom signalteknik.

Ny medarbetare

Bengt Jönsson

Bengt Jönsson är nyanställd på Järnvägsskolan. Han intar rollen som utvecklingsansvarig inom signal-, tele- & trafikledning. I hans arbetsuppgifter ingår också ett kundansvar.

Med 33 år inom järnvägen, senast på Infranord AB som lokal resurschef, har han stor erfarenhet av branschen.

Bengt, som är bosatt i Helsingborg med sin familj, gillar att gå på auktioner, tar gärna en tur med båten eller påtar i trädgården.

Välkommen i gänget, Bengt!

Har ni behov av utbildade lärare?

Skolan planerar att starta utbildningarna Lärarkurs 1 (BALÄR1) och lärarutbildningen i elsäkerhetsföreskrifter 1921 (BABVF1921L) och undersöker nu om det

finns tillräckligt intresse för att starta kurserna.

Anmäl ditt intresse för utbildningen till Staffan Parkhed, via e-post staffan.parkhed@trafikverket.se.

NOTISER

Tuffa bollar

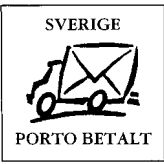
Efter en sommar med sol, bad och avkoppling har verksamheten dragit igång för fullt igen. Höstterminen invigdes

med en tuff brännbollsturnering för personalen. Entusiasmen och kämparglöden fanns med. Det blev en riktigt rolig turnering som avslutades med en god grillbuffé i skolans restaurang. Vilket lag som vann tvistas det ännu om - allt beror på hur man räknar.

Branschen och studenterna möts

Järnvägsbranschen är het och behovet av personal är enormt. Efterfrågan på de elever som läser till järnvägsingenjörer och järnvägstekniker är därför mycket stort.

För att underlätta för studenter och företag att hitta varandra arrangerar Järnvägsskolan en arbetsmarknadsmässa den 28 oktober. Det kommer bli en spännande dag där 20 företag ställer ut.

B

Avsändare: Trafikverket Järnvägsskolan,
Box 1262
262 24 Ängelholm

Har du ändrat adress, bytt avdelning eller
är du inte adressaten på etiketten här?
Hör av dig för uppdatering!

Järnvägsskolans korsord nr 5

Vinn USB-minnen!

Tema: Siffror och tal som text

Konstruktör: Göran Ekström

Namn: _____
 Adress: _____
 Postadress: _____

Skicka in ditt korsord senast den 22/11 till Järnvägsskolan. Märk kuvertet "Korsord". Tre vinnare med rätt lösning belönas med vars ett USB-minne.

Järnvägsskolan
Box 1262
262 24 ÄNGELHOLM
TEL 0431 - 44 20 20
www.jarnvagsskolan.se

Hjärnvägen oktober 2010

Tidningen utkommer med fyra nummer om året.

Ansvarig utgivare: Jan Nilsson.

Redaktion: Kristina Jacobsson, Jan Nilsson, Malin Nyman och Eva Runfjord.

Layout och produktion: Eva Runfjord. Omslagsfoto: Göran Fält **Tryckeri:** Trydells AB.

Har du frågor, synpunkter eller vill ha eget/ytterligare exemplar, är du välkommen att kontakta Kristina Jacobsson eller jarnvagsskolan@trafikverket.se

